

Ühistransport võimaldab elanikele ligipääsu vajalikele teenustele ja töökohtadele

Eesmärk viia läbi liikuvusreform (ühistranspordireform), sünkroonida eri transpordiliigid ning arendada nõudepõhist liikuvust on seatud Vabariigi Valitsuse 2023. aasta tegevusprogrammis.

Elanikkonna liikuvusharjumuste muutumine ja auto suurem kättesaadavus on loonud Eestis olukorra, kus ühistranspordi areng ei vasta ühiskonna ootustele. Seniste trendide ümberpööramine säästlike liikumisviiside osakaalu suurendamiseks eeldab fundamentaalseid muutusi liikuvuskorralduses, mille teostamiseks on ellu kutsutud ühistranspordireform.

2025. aastal keskendusime sellele, et ühistransport oleks paremini kasutatav nii toimepiirkondade äärealadel kui ka suuremate keskuste mõjupiirkondades ja keskuste vahel.

Reformi elluviimisel lähtusime neljast omavahel põimunud sihist: parandada ligipääsu teenustele ja võimalustele, kasvatada ühistranspordi kasutust, suurendada kulutõhusust ning vähendada veondussektori keskkonnamõju ja ühiskondlikke kulusid.

Andmepõhine planeerimine ja läbipaistvam juhtimine

Leiame, et ühistransporti tuleb juhtida andmete ja koostöö abil – läbipaistev info ja ühine arusaam aitavad teha paremaid otsuseid.

Aastal 2025 tegime olulise sammu andmepõhise juhtimise suunas: käivitasime ühistranspordi andmete analüütika ning tegime andmed kättesaadavaks ka ministeeriumi kodulehel. See võimaldab paremini hinnata liinide kasutust, teenuse toimivust ja vajalikke muudatusi ning tagab arenduste põhjendatuse nii riigi kui ka piirkondlike partnerite vaates.

Teenuse kujundamisel toetusime üha enam koostööle, milleks korraldasime liinivõrguanalüüsi koosloome seminari seitsmes Eesti maakonnas. Koosloome vormis kogusime kohaliku tasandi tagasisidet liikumisvajadustest ning koostasime uue piirkondliku liinivõrgu ettepaneku, et tulevased muudatused oleksid nii sisuliselt õiged kui ka piirkondlikult mõistetavad.

Ühistranspordi kasutatavust kirjeldavad andmed avaldame oma [kodulehel](#).

Liinivõrgureform: taktipõhisus ja seostatud ühendused

Meie sõnum on see, et parem ühistransport sünnib võrguna – rong ja buss peavad töötama koos ning vajadusel ümberistumine peab olema loogiline osa teekonnast.

Liinivõrgureformi keskmes on kolmetasandilise taktipõhise liinivõrgu ülesehitamine ning nõudepõhise ühistranspordi laiapõhjaline juurutamine. 2025. aastal jõudsiime praktiliste muudatusteni seal, kus nende potentsiaal ja mõju on suur.

Olulise arenguna käivitasime Lääne-Harju suunal rongiliikluses taktsõidugraafiku. Taktipõhine graafik muudab teenuse kasutaja jaoks lihtsamaks ja usaldusväärsemaks: väljumised on korrapärased ning ühendus ei sõltu üksikute kellaaegade meelespidamisest.

Samuti käivitasime Harjumaal rongisõidugraafikuga seostatud bussiliiniühendused. See on oluline samm ühe süsteemi loogika suunas, kus buss ei konkureeri rongiga, vaid toidab seda – tuues inimesed jaamadeni ning parandades ühendusi piirkondades, kus raudtee ei kata kogu liikumisvajadust.

Digilahendused ja teenuse kvaliteet: paremini hallatav, paremini nähtav

Meie jaoks on hea teenus nähtav ja prognoositav – reaalaajateave ja ajakohased sõiduplaanid on kvaliteedi alus.

Aastal 2025 parandasime teenuse kvaliteeti ka läbi tehnoloogiliste lahenduste. Läksime üle kaasaegsele sõiduplaanide haldamise tarkvarale, mis loob eeldused täpsemaks plaanimiseks, kiiremateks muudatusteks ja paremaks andmekvaliteediks kogu süsteemis.

Reisija vaatest on märgiline areng see, et maakonnabusside asukohad on reaalselt nähtavad reisiplaneerijas peatus.ee. Reaalajateave vähendab ebakindlust, aitab ümberistumisi paremini plaanida ja tõstab teenuse usaldusväärsust – see on üks praktilisemaid viise ühistranspordi atraktiivsuse kasvatamiseks.

Investeeringud: üleminek säästlikumale kütusele

Reformi üks eesmärke on vähendada veondussektori keskkonnamõju ja ühiskondlikke kulusid, sh CO₂-heidet ja maanteede liikluskoormust. 2025. aastal avasime kohalikele omavalitsustele võimaluse taotleda toetust elektribusside soetamiseks. See aitab kiirendada bussipargi uuendamist, vähendada kohalike heitmeid ning toetada üleminekut säästlikumale ühistranspordile.

Õigus- ja haldusruum: lihtsamad protsessid

Ühistranspordi toimimiseks on lisaks liinidele ja sõidukitele vaja ajakohast õigusruumi ning sujuvaid haldusprotsesse. 2025. aastal lihtsustasime takso teenindajakaartide menetlemist, vähendades ebavajalikku halduskoormust.

Samuti koostasime ühistranspordiseaduse muutmise väljatöötamiskavatsuse, kuna vajab ajakohastamist ning täiendatud õigusliku raamistiku loomist lahendamist vajavatele probleemidele, et toetada ühistranspordi üleriigilise juhtimissüsteemi ja tööjaotuse arengut. See loob eeldused järjepidevaks reformiks ka tulevastel aastatel.

Olulisemad saavutused reformi käigus aastatel 2024–2025:

- ✓ käivitasime Lääne-Harju rongiliikluses taktsõidugraafiku;
- ✓ lõimisime Harjumaal bussiühendused rongigraafikuga;
- ✓ muutsime keskkonnas peatus.ee kättesaadavaks reaalajateabe;
- ✓ vedasime piirkondlikku koosloomet liinivõrgu arendamiseks seitsmes maakonnas;
- ✓ parandasime süsteemi juhtimisvõimekust uue sõiduplaanitarkvara ja analüütika abil;
- ✓ toetasime omavalitsuste rohepööret elektribusside soetamise meetmega.

Reformiga on plaanis korraldada ümber ühistransport, lähtudes reisija vajadustest. Ümberkorralduste keskmes on eri transpordiliikide seotus ja ühtne piletisüsteem ning põhieesmärk on muuta reisija teekond mugavamaks ja kiiremaks.

Ühistranspordireform otsib vastuseid küsimusele, kuidas tagada maapiirkondade elanikele ligipääs igapäevaeluks vajalikele teenustele, haridusele ja töökohtadele ning mil moel kasvatada ühistranspordi kasutajate osakaalu suurte keskuste mõjupiirkonnas ja nende vahel.

Viimati uuendatud 08.04.2026